

⚠ UWAGA: Nie zabierać tej instrukcji !!! ⚠

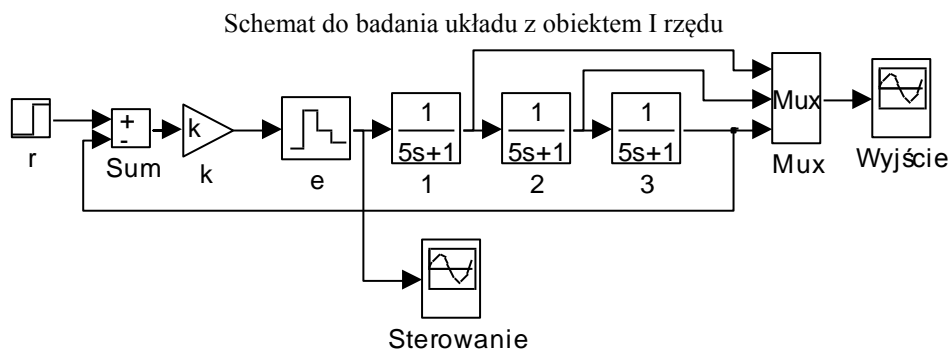
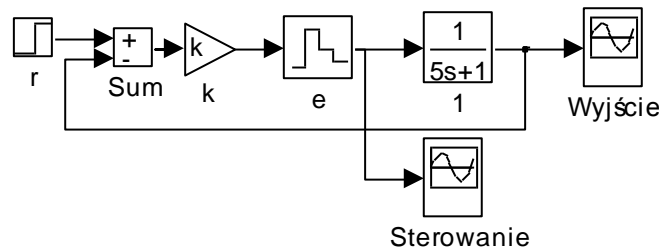
Dyskretne układy regulacji.

Wstęp

Celem ćwiczenia jest zapoznanie się z podstawowymi własnościami układów regulacji składających się z ciągłego obiektu regulacji sterowanego regulatorem dyskretnym. Charakterystyczną cechą systemów dyskretnych jest zależność własności układu (np. stabilności) nie tylko od parametrów obiektu i nastaw regulatora, lecz także od okresu próbkowania. Podczas ćwiczenia zostanie zbadany wpływ okresu próbkowania na stabilność dyskretnego układu regulacji. Zostanie rozważony zamknięty układ regulacji złożony z dyskretnego regulatora typu P (proporcjonalnego) oraz obiektu inercyjnego: I rzędu (część 1 ćwiczenia) oraz III rzędu (część 2 ćwiczenia). Okazuje się, że w układach dyskretnych możliwa jest utrata stabilności nawet w przypadku obiektu I rzędu sterowanego regulatorem proporcjonalnym, co w przypadku układów ciągłych jest niemożliwe.

Wykonanie ćwiczenia.

- Wywołać SIMULINK i zbudować dwa schematy pokazane poniżej:

W rozważanym ćwiczeniu stosujemy nowe bloki, nie używane poprzednio. Są to bloki: **Zero - Order Hold** (ekstrapolator zerowego rzędu) z toolboxu **Discrete**, **Mux** (Multiplexer) z toolboxu **Connections**, **Gain** (Wzmacniacz) z toolboxu **Linear**.

- W parametrach symulacji ustawić czas końcowy symulacji **Stop Time = 100 [s]**, pozostałych parametrów nie zmieniać. W blokach oscyloskopów zdefiniować nazwy zmiennych wyprowadzanych do przestrzeni roboczej: : **Properties / Settings:** ustawić **save data to workspace**, **variable name:** np. **wyjście** (na wyjściu), **ster** (dla sterowania). Wtedy w przestrzeni roboczej MATLAB-a otrzymamy tablicę o nazwie **wyjście**, **ster** której pierwsza kolumna zawiera wektor czasu dla symulacji, a druga – wektor odpowiadających temu czasowi wartości wyjściowych.
- Znaleźć wzmocnienie krytyczne dla układu z obiektem III rzędu przy regulacji ciągłej (po usunięciu ze schematu bloku ekstrapolatora). Dlaczego układ regulacji złożony z obiektu I rzędu oraz regulatora proporcjonalnego jest układem strukturalnie stabilnym?
- Znaleźć wartości wzmocnienia krytycznego regulatora dla następujących wartości okresu próbkowania **tp = 0.01 [s], 0.1 [s], 1 [s], 5 [s], 10 [s]**. dla obu układów (I oraz III rzędu).

Sprawozdanie.

Sprawozdanie powinno zawierać: oba używane schematy SIMULINK-owe, przebiegi sterowania i wyjścia w obu układach dla wszystkich okresów próbkowania, krótkie uwagi i wnioski dot. stabilności układów dyskretnych oraz uzasadnienie, dlaczego układ regulacji ciągłej z obiektem I rzędu i regulatorem P jest strukturalnie stabilny, a dyskretny nie jest ?

⚠ UWAGA: Nie zabierać tej instrukcji !!! ⚠

Analiza serwomechanizmu przekaźnikowego z wykorzystaniem płaszczyzny fazowej.

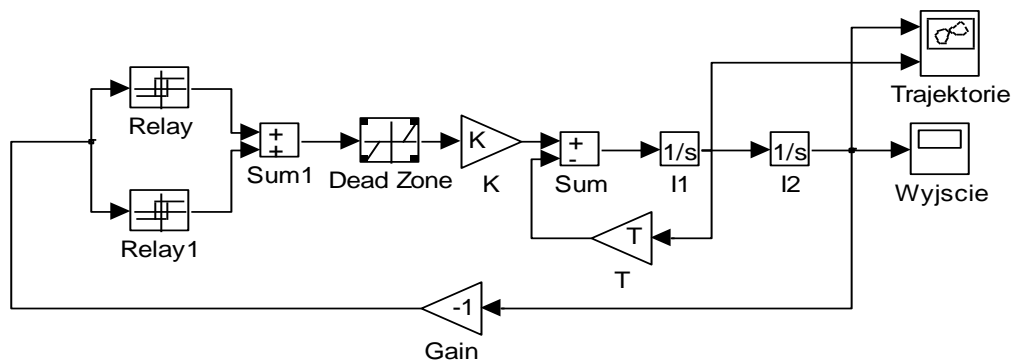
Wstęp.

Celem ćwiczenia jest zapoznanie się z zastosowaniem metody płaszczyzny fazowej do analizy nieliniowych układów regulacji na przykładzie serwomechanizmu przekaźnikowego. Podczas ćwiczenia zbadany zostanie wpływ parametrów zarówno przekaźnika, jak i obiektu na przebieg trajektorii fazowych serwomechanizmu przy zerowym wymuszeniu i starcie z niezerowych warunków początkowych. Należy zbadać przebieg trajektorii fazowych dla układu regulacji złożonego z obiektu o transmitancji: $G(s) = \frac{K}{s(Ts+1)}$ oraz regulatora

III położeniowego z histerezą przy starcie z różnych warunków początkowych i zerowym wymuszeniu.

Wykonanie ćwiczenia.

- Zbudować schemat blokowy do ćwiczenia zgodnie ze schematem podanym poniżej.

Nie używane wcześniej bloki znajdują się: **Relay** oraz **Dead Zone** w toolboxie **Nonlinear**, **Integrator**, **Gain** w toolboxie **Linear**, **XY-Graph** – w toolboxie **Sinks**.

- Zdefiniować parametry bloków w sposób następujący:
Regulator III położeniowy z strefą nieczułości szerokości $2N$ oraz strefami histerezy h :
  - blok **Relay**: **switch on point: $N+h$, switch off point: N , output when on: 1 , output when off: 0** (sygnał „+1” regulatora III położeniowego),
  - blok **Relay1**: **switch on point: $-N$, switch off point: $-N-h$, output when on: 0 , out.when off: -1** (sygnał „-1” regulatora III położeniowego),
  - blok **Dead zone**: **start of dead zone: $-N$, end of dead zone: N** .
- Obiekt regulacji :
  - Wzmacniacz **K**: **gain: K**
  - Integrator **I1**: **initial condition: $e1$**
  - Integrator **I2**: **initial condition $e0$**
  - Wzmacniacz **T**: **gain: T ,**
  - Wzmacniacz w pętli sprzężenia zwrotnego: **gain: -1 .**
- Parametry symulacji**: czas końcowy symulacji: **100 [s]**, reszty parametrów nie zmieniać.
- Wyznaczyć trajektorie fazowe układu dla następujących zestawów parametrów obiektu, regulatora oraz warunków początkowych:
  - Parametry obiektu**: **$K = 1, 10, T = 0, 1, 10$ [s]** (UWAGA: $T=0$ [s] obiekt podwójnie całkujący)
  - Parametry regulatora**: **$N = 0.1, 0.2, 0.4, h = 0, 0.05, 0.1, 0.2$** .
  - Warunki początkowe**: **$e1 = 0, 0.5, 1, 2, 5, 10$; $e0 = 0.5, 1, 2, 5, 10, 20$** .

Podczas symulacji zwrócić uwagę na związek pomiędzy cechami odpowiedzi czasowej układu (obserwowanej na oscyloskopie) a przebiegami trajektorii fazowej – np. zejście do punktu równowagi na płaszczyźnie fazowej odpowiada zanikowi składowej przejściowej w odpowiedzi czasowej, itp.

Sprawozdanie – powinno zawierać: schemat do symulacji, 3 – 4 przebiegi trajektorii fazowych i odpowiadających im odpowiedzi czasowych dla następujących przypadków: obiekt z inercją i bez, regulator z histerezą i bez oraz krótkie wnioski n/t związku pomiędzy trajektoriami fazowymi a odpowiedziami czasowymi układu – np. jak (w przybliżeniu) można wnioskować o przebiegu odpowiedzi czasowej układu na podstawie przebiegu trajektorii fazowej.

☠ UWAGA: Nie zabierać tej instrukcji !!! ☠